

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาเนื้อหาของพุทธวิธี 2) เพื่อศึกษาวิธีการจัดการทรัพยากรน้ำโดยประยุกต์ใช้พุทธวิธีและระบบเหมืองฝายโดยแกนนำพระสงฆ์และองค์กรเหมืองฝายชุมชนลุ่มน้ำแม่วาง 3) เพื่อศึกษาผลการประยุกต์ใช้พุทธวิธีในการจัดการทรัพยากรน้ำ และ 4) เพื่อศึกษาปัจจัย ที่เอื้อ หรือไม่เอื้อต่อการประยุกต์ใช้พุทธวิธีในการจัดการทรัพยากรน้ำ เป็นลักษณะของการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาจากเอกสาร การสัมภาษณ์ การสังเกต การจัดเวทีสัมมนา วิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ (1) เนื้อหาของพุทธวิธีที่แกนนำพระสงฆ์และองค์กรเหมืองฝายชุมชนลุ่มน้ำแม่วางนำมาประยุกต์ใช้คือ อริยสัจ 4 พรหมวิหาร 4 สังคหะวัตถุ 4 กตัญญูกตเวที อปปริหานีวรรณ และศาสนพิธี พิธีกรรม (2) การจัดการทรัพยากรน้ำขององค์กรเหมืองฝายลุ่มน้ำวางได้ประยุกต์ใช้ได้ประยุกต์พุทธวิธีในกิจกรรมประชุมผู้บริหาร ประชุมสมาชิกผู้ใช้น้ำ ช่อมแซมบำรุงฝาย ขุดลอกฝาย ช่อมแซมบำรุงลำเหมือง ขุดลอกลำเหมือง เลี้ยงฝาย จัดสรรจ่ายน้ำ แก้ไขปัญหาความขัดแย้ง (3) ผลของการประยุกต์ใช้พุทธวิธีในการจัดการทรัพยากรน้ำ คือ ความสมบูรณ์ เพียงพอของทรัพยากรน้ำ เป็นธรรม มีประสิทธิภาพ ชุมชนลุ่มน้ำแม่วางมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น ประกอบอาชีพได้ตามสมควรแก่อัตภาพ มีความสามัคคี มีคุณธรรมในชีวิต ตระหนักในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสามารถแก้ปัญหาความขัดแย้งได้ (4) ปัจจัยที่เอื้อ คือ พุทธวิธี บริบทชุมชน ระบบเหมืองฝาย ภาวะผู้นำและบทบาทแกนนำพระสงฆ์ ภาวะผู้นำและบทบาทของกรรมการเครือข่ายเหมืองฝายลุ่มน้ำวาง มีลำนํ้าวางไหลผ่านตามธรรมชาติ และความจำเป็นในการดำรงชีวิตที่ชุมชนต้องช่วยเหลือกันและกัน ปัจจัยที่ไม่เอื้อ คือ ระบบการผลิตด้านการเกษตรที่เปลี่ยนไป ทำให้มีความต้องการใช้พื้นที่มากขึ้น ความต้องการใช้ทรัพยากรน้ำเพิ่มขึ้นในด้านการเกษตร อุตสาหกรรม บริการการท่องเที่ยว และนโยบาย อำนาจรัฐเข้ามาแทรกแซงการทำงานของชุมชน ข้อเสนอแนะจากงานวิจัยครั้งนี้ ควรสร้างความเข้าใจในการดำเนินงานให้มีการประสานงานกับทุกภาคส่วนให้เข้ามีส่วนร่วมให้มาก ส่วนราชการควรกำหนดนโยบายเชิงยุทธศาสตร์ร่วมกัน ให้องค์กรเหมืองฝายจัดการทรัพยากรน้ำเต็มที่ สนับสนุนด้านงบประมาณ สร้างเครือข่ายงานพระสงฆ์และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน เพื่อบูรณาการจัดการทรัพยากรทุกมิติ.

This research is aimed at studying contents of Buddhist Approach, water resource management and MuangFai Organization in Maevang Community, investigating the consequence of the application in Buddhist Approach thereof. It also focuses on supporting and deteriorating factors in the application of Buddhist Approach for water resource management. It is a qualitative research dealing with document review, interview, observation, seminar and content analysis.

As a result, it is found that (1) the contents of Buddhist approach as monk leader and Muang Fai Organization in Maevang Community practiced are Ariyasacca 4 (Noble truths), Brahmavihara 4 (The sublime states of mind), Sangahavatthu (The principles of service and social integration), Katannukatavedi (grateful person), Aparihaniyadhamma (conditions of welfare) and religious ceremonies, as well as rituals. (2) As for water resource management, the Muang Fai Organization applied Buddhist approach in activities such as committee meeting and meetings of water users, water way repair, water pine dredge, canal repair, Fai spirit feast, water distribution and problem resolution. (3) The fruition of the application of Buddhist approach in dealing with water resource management is that it effectively created fulfillment and sufficiency of water resource. Maevang Community lived happy life, contently worked and got peacefully along with each other. The people in MuangFai community followed moral principle in their everyday life, realized natural resource conservation and solved their own conflict if occurred. (4) Supporting factors were Buddhist approach, Community contexts, Muang Fai system, leadership of the monk leader and role of the water resource committee. And the necessity of survival made them help one another. Water naturally also runs along Maevang community. (5) The deteriorating factors were the change of agriculture mode of production which needed extension of more land and more water resource for agriculture, industry and tourism service. The government also interfered with the community affair. It is suggested that the government should understand more community work and allow people to join, officials should do strategy planning together and support budget. Muang Fai Organization should be encourage manage water resource and create monks network and local administrative organization and private sections for integration of resource management in every dimension.